ગુજરાતમાં ઘન કચરા વ્યવસ્થાપનના નવા નિયમોનો કડક અમલ શરૂ

હવેથી કચરાનું ચાર ભાગમાં વર્ગીકરણ ફરજિયાત

સરકારી કચેરીઓ, શાળાઓ અને હોસ્પિટલોમાં લાગુ થશે 'ચાર ડબ્બાની સિસ્ટમ'

ગાંધીનગરઃ રાજ્યમાં સ્વચ્છતા અને વૈજ્ઞાનિક કચરા વ્યવસ્થાપનને વધુ અસરકારક બનાવવા માટે અમલમાં આવેલા ઘન કચરા વ્યવસ્થાપન નિયમો-2026ના અસરકારક અમલીકરણ માટે ગાંધીનગરના મહાત્મા મંદિરમાં રાજ્યકક્ષાનો એક દિવસીય વર્કશોપ યોજાયો હતો. શહેરી વિકાસ અને શહેરી ગૃહ નિર્માણ મંત્રી કનુભાઈ દેસાઈની ઉપસ્થિતિમાં યોજાયેલા આ વર્કશોપમાં રાજ્યની મહાનગરપાલિકાઓ અને નગરપાલિકાઓના પદાધિકારીઓને નવા નિયમોના કડક અમલીકરણ માટે માર્ગદર્શન આપવામાં આવ્યું હતું.

વર્કશોપને સંબોધતા શહેરી વિકાસ મંત્રી કનુભાઈ દેસાઈએ જણાવ્યું હતું કે ઘન કચરાનો વૈજ્ઞાનિક ઢબે નિકાલ કરવો માત્ર સરકારની જવાબદારી નથી, પરંતુ દરેક નાગરિકની નૈતિક અને સામાજિક ફરજ છે. ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓએ માત્ર વહીવટકર્તા નહીં પરંતુ જનજાગૃતિ ફેલાવતા 'ફેસિલિટેશન લીડર' તરીકે કામ કરીને સ્વચ્છતાને જનઆંદોલન બનાવવું પડશે. તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે સુપ્રીમ કોર્ટના દિશાનિર્દેશો બાદ ઘન કચરા વ્યવસ્થાપનના નિયમોને વધુ કડક બનાવવામાં આવ્યા છે, જેથી કચરાના અયોગ્ય નિકાલથી ઉભા થતા આરોગ્ય અને પર્યાવરણના જોખમોને અસરકારક રીતે અટકાવી શકાય. તેમણે કચરા સંગ્રહથી લઈને અંતિમ નિકાલ સુધી જીપીએસ આધારિત વાહન ટ્રેકિંગ સિસ્ટમ, અંડરગ્રાઉન્ડ ડ્રેનેજ અને સીવેજ ટ્રીટમેન્ટ પ્લાન્ટની પૂર્ણ ક્ષમતાથી કામગીરી પર પણ ભાર મૂક્યો હતો.

શહેરી વિકાસ વિભાગના અગ્ર સચિવ એમ. થેન્નારસને જણાવ્યું હતું કે રાજ્યમાં હવે કચરાનું માત્ર ભીનું અને સૂકું એમ બે નહીં, પરંતુ ભીનો, સૂકો, સેનિટરી અને ખાસ કાળજીવાળો કચરો એમ ચાર પ્રકારમાં વર્ગીકરણ ફરજિયાત રહેશે. પ્રથમ તબક્કામાં સરકારી કચેરીઓ, શાળાઓ અને હોસ્પિટલોમાં ચાર ડબ્બાની સિસ્ટમ અમલમાં મૂકવામાં આવશે. ત્યારબાદ આગામી ત્રણથી ચાર મહિનામાં ડોર-ટુ-ડોર કચરા સંગ્રહ કરતી તમામ ગાડીઓને પણ ચાર વિભાગ મુજબ રૂપાંતરિત કરવામાં આવશે.

તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તમામ ડમ્પિંગ સાઈટની નોંધણી ફરજિયાત બનાવવામાં આવી છે અને નિયમોનું ઉલ્લંઘન કરનાર સામે દંડાત્મક કાર્યવાહી કરવામાં આવશે. જૂના કચરાના વૈજ્ઞાનિક નિકાલ માટે બાયો-માઈનિંગ અને રેમિડિએશનની કામગીરીને પણ વધુ વેગ આપવામાં આવશે. રાજ્યની તમામ નગરપાલિકાઓની કચરા સંગ્રહ કરતી ગાડીઓનું જીપીએસ આધારિત કમાન્ડ એન્ડ કંટ્રોલ સેન્ટર દ્વારા સતત મોનિટરિંગ કરવામાં આવશે, જેથી સમગ્ર કચરા વ્યવસ્થાપન પ્રક્રિયા વધુ પારદર્શક અને કાર્યક્ષમ બની શકે.

ભારતના નાગરિકો કેવી રીતે પોતાની નાગરિકતા પુરવાર કરી શકે?

તમે ભારતીય નાગરિક છો તે કેવી રીતે સાબિત કરશો? ગયા બુધવારે વિદેશ મંત્રાલય (MEA) તરફથી કરવામાં આવેલા એક સંક્ષિપ્ત સ્પષ્ટીકરણથી સમગ્ર દેશ આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયો છે. વિદેશ મંત્રાલયે સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે ભારતીય પાસપોર્ટ મુખ્યત્વે એક મુસાફરી દસ્તાવેજ છે અને તેને નાગરિકતાનો ચોક્કસ અથવા નિર્ણાયક પુરાવો ગણી શકાય નહીં. જો તમારું આધાર કાર્ડ, રેશન કાર્ડ, મતદાર ઓળખપત્ર કે પાસપોર્ટ તમારી નાગરિકતાનો પુરાવો નથી, તો તમે ભારતીય નાગરિક છો તે કેવી રીતે સાબિત કરી શકો છો? આ એક એવો પ્રશ્ન છે જેણે સોશ્યલ મીડિયાથી લઈને રાજકીય વર્તુળો સુધી મોટી ચર્ચા જગાવી છે. વિદેશ મંત્રાલયના આ નિવેદન પછી સામાન્ય જનતાથી લઈને પ્રખ્યાત સંગીતકાર જાવેદ અખ્તર અને અગ્રણી વિપક્ષી નેતાઓ સુધીની દરેક વ્યક્તિએ સરકારને પ્રશ્ન પૂછવાનું શરૂ કર્યું છે કે સામાન્ય માણસે પોતાની નાગરિકતા સાબિત કરવા માટે ક્યાં જવું જોઈએ? લોકો જાણવા માંગે છે કે કાયદો આ વિશે શું કહે છે?

આ નિર્ણયની સોશ્યલ મીડિયા પર વ્યાપક ટીકા થઈ છે. ઘણાં લોકો એ વાત પર ભાર મૂકે છે કે પાસપોર્ટ ફક્ત ભારત સરકાર દ્વારા વ્યાપક પૃષ્ઠભૂમિ તપાસ પછી જારી કરવામાં આવે છે, જેમાં વ્યક્તિના રહેણાંક દરજ્જાની પોલીસ ચકાસણીનો સમાવેશ થાય છે અને પાસપોર્ટ ધારકને ભારતીય તરીકે સ્પષ્ટ રીતે ઓળખવામાં આવે છે. પુરસ્કારવિજેતા ગીતકાર જાવેદ અખ્તરે વિદેશ મંત્રાલયના વલણને વાહિયાત ગણાવ્યું અને પાસપોર્ટ જારી કરવાના સરકારના તર્ક પર પ્રશ્ન ઉઠાવ્યો, પૂછ્યું કે શું તેમને ખાતરી નથી કે પાસપોર્ટધારક ખરેખર ભારતીય નાગરિક નથી.

ટુ ધ પોઇન્ટ ■ સંજય વોરા ■

લોકો ઘણી વાર એવું માને છે કે ભારતીય પાસપોર્ટ રાખવાથી તેઓ નાગરિક બનવા માટે હકદાર બને છે, પરંતુ આવું નથી. વિદેશ મંત્રાલય જણાવે છે કે ભારતીય પાસપોર્ટ કોઈને પણ જારી કરી શકાય છે અને તેથી તે નાગરિકતાનો પુરાવો નથી. તેનો મુખ્ય હેતુ નાગરિકોને આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે મુસાફરી કરવાની મંજૂરી આપવાનો અને વિદેશમાં તેમની ઓળખ અને રાષ્ટ્રીયતા સ્થાપિત કરવાનો છે. પાસપોર્ટ અધિનિયમ, ૧૯૭૬ ની કલમ ૨૦ સ્પષ્ટપણે જણાવે છે કે જાહેર હિત માટે જરૂરી હોય તો ભારત સરકાર ભારતની બહાર રહેતાં નાગરિકોને પણ ભારતીય પાસપોર્ટ જારી કરી શકે છે. આનો અર્થ એ છે કે કાયદો પોતે જ સ્વીકારે છે કે પાસપોર્ટ અને નાગરિકતા એક જ વસ્તુ નથી, પરંતુ બે અલગ બાબતો છે. જ્યારે સરકાર સામાન્ય રીતે ભારતીયોને પાસપોર્ટ જારી કરે છે, ત્યારે કાયદાની કલમ ૨૦ આ ખાસ છૂટ આપે છે.

કોર્ટ અને સરકારના મતે તમારું આધાર કાર્ડ ફક્ત ઓળખ અને સરનામાંનું સાધન છે, ત્યારે તમારા મતદાર ID અને પાસપોર્ટ ખૂબ જ સહાયક દસ્તાવેજો છે, પણ તેને કાયદેસર રીતે નાગરિકતાનો પુરાવો માનવામાં આવતા નથી. હકીકતમાં તમારા જન્મનું પ્રમાણપત્ર અને શાળાનો રેકોર્ડ આ કાનૂની કોયડાનો મજબૂત પાયો છે.

ભારતીય કાયદો (નાગરિકતા અધિનિયમ, ૧૯૫૫) એવું એક પણ ડિજિટલ કાર્ડ અથવા સત્તાવાર દસ્તાવેજ પ્રદાન કરતું નથી, જે વ્યક્તિની નાગરિકતા તાત્કાલિક સાબિત કરી શકે. ભારતમાં નાગરિકતા એક ઓળખકાર્ડ દ્વારા સ્થાપિત થતી નથી, પરંતુ કાનૂની દસ્તાવેજોની સંપૂર્ણ સાંકળ દ્વારા સ્થાપિત થાય છે, જેમાં તમારાં માતાપિતાના સમય અને જન્મસ્થળનો સમાવેશ થાય છે. ભારતમાં નાગરિકતા મેળવવા માટે અલગ અલગ જોગવાઈઓ છે. ૨૬ જાન્યુઆરી ૧૯૫૦ થી ૧ જુલાઈ ૧૯૮૭ ની વચ્ચે ભારતમાં જન્મેલી દરેક વ્યક્તિને નાગરિકતા આપવામાં આવી છે. ૧૯૮૭-૨૦૦૩ ની વચ્ચે માતાપિતામાંથી એક ભારતીય નાગરિક હોય તો પણ બાળકોને નાગરિકતા આપવામાં આવતી હતી. ૨૦૦૩ પછી જન્મેલાં બાળકો માટે, જો બંને માતાપિતા ભારતીય નાગરિક હોય અથવા જો એક નાગરિક હોય અને બીજો ગેરકાયદેસર ઇમિગ્રન્ટ ન હોય તો નાગરિકતા મેળવી શકાય છે. ઉપરાંત, વિદેશમાં જન્મેલાં બાળકને ભારતીય માતાપિતાના આધારે વંશજ તરીકે નાગરિકતા મળી શકે છે, જો તેનો જન્મ એક વર્ષની અંદર ભારતીય દૂતાવાસમાં નોંધાયેલ હોય. ભારતીય મૂળનાં લોકો ચોક્કસ પરિસ્થિતિઓમાં અરજી કરીને નોંધણી દ્વારા નાગરિકતા મેળવી શકે છે. જે લોકો વિદેશી છે અને ગેરકાયદેસર ઇમિગ્રન્ટ નથી પણ સતત ૧૨ વર્ષથી ભારતમાં રહ્યા છે, તેમને સરકાર આપમેળે શપથ દ્વારા નાગરિકતા આપે છે.

રાષ્ટ્રીય નાગરિક રજિસ્ટર (NRC) પર PIB ના પ્રશ્ન અને જવાબ મુજબ નાગરિકતા અધિનિયમ, ૧૯૫૫ હેઠળ ભારતીય નાગરિકત્વ પાંચ પદ્ધતિઓ દ્વારા મેળવી શકાય છે : જન્મ દ્વારા નાગરિકત્વ, વંશ દ્વારા નાગરિકત્વ, નોંધણી દ્વારા નાગરિકત્વ, કુદરતીકરણ દ્વારા નાગરિકત્વ અને પ્રદેશના સમાવેશ દ્વારા નાગરિકત્વ. નાગરિકતા પ્રમાણપત્રો સામાન્ય રીતે એવાં લોકોને આપવામાં આવે છે જેઓ નોંધણી અથવા નેચરલાઈઝેશન દ્વારા ભારતીય નાગરિકત્વ મેળવે છે. મોટા ભાગનાં ભારતીયો જે જન્મ અથવા વંશ દ્વારા ભારતીય નાગરિક છે તેમની પાસે નાગરિકતા પ્રમાણપત્ર નથી. જે લોકો નોંધણી અથવા પ્રાકૃતિકીકરણ દ્વારા ભારતીય નાગરિક બન્યાં છે, તેમના માટે સરકાર દ્વારા જારી કરાયેલ નાગરિકતા પ્રમાણપત્ર નાગરિકતાના સીધા પુરાવા તરીકે કામ કરે છે. શું પ્રમાણપત્ર બધાને આપવામાં આવે છે? બધાં ભારતીય નાગરિકોને નાગરિકતા પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવતું નથી. તે સામાન્ય રીતે એવાં લોકોને આપવામાં આવે છે, જેઓ નોંધણી અથવા નેચરલાઈઝેશન દ્વારા ભારતીય નાગરિકત્વ મેળવે છે. મોટા ભાગનાં ભારતીયો જે જન્મ અથવા વંશ દ્વારા ભારતીય નાગરિક છે, તેમને નાગરિકતા પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવતાં નથી.

આ વાત એ ધ્યાનમાં રાખીને સમજી શકાય છે કે ભારતમાં મોટા ભાગનાં લોકોએ જન્મથી જ નાગરિકતા મેળવી છે. તેથી વ્યક્તિનો જન્મ ક્યારે અને ક્યાં થયો હતો તે સાબિત કરતા દસ્તાવેજો અને તે સમયે તેમનાં માતાપિતાની નાગરિકતા મહત્ત્વપૂર્ણ માનવામાં આવે છે.

હવે એ સ્પષ્ટ થઈ ગયું છે કે કોઈ એક દસ્તાવેજ તમારી નાગરિકતા સાબિત કરી શકતો નથી. બાબતની ગંભીરતા અને પરિસ્થિતિના આધારે સરકારી અધિકારીઓ ચોક્કસ દસ્તાવેજોનું નિરીક્ષણ કરીને તમારી નાગરિકતાનો નિર્ણય કરી શકે છે. આ દસ્તાવેજો નીચે મુજબ છેઃ

-જન્મનું પ્રમાણપત્ર
-શાળા છોડવાનું પ્રમાણપત્ર અથવા શૈક્ષણિક દસ્તાવેજ
-પાસપોર્ટ
-મતદાર ઓળખપત્ર
-આધાર કાર્ડ
-ડ્રાઇવિંગ લાઇસન્સ
-સરકારી જમીન અથવા મિલકતના રેકોર્ડ
-વીમાના દસ્તાવેજો

બોમ્બે હાઈકોર્ટે ૨૦૧૩ના ચુકાદામાં આ જ મત વ્યક્ત કર્યો હતો, જેમાં કહેવામાં આવ્યું હતું કે કાયદો બિન-નાગરિકોને પાસપોર્ટ જારી કરવાની મંજૂરી આપે છે. ભૂતપૂર્વ રાજદ્વારી નિરુપમા મેનન રાવે ધ્યાન દોર્યું કે દસ્તાવેજ અંગેનો કાયદો અને જાહેર સમજ હંમેશા એકસરખાં હોતાં નથી. પાસપોર્ટના કાયદા અને નાગરિકતાના કાયદા વચ્ચેનો તફાવત જણાવતાં રાવે કહ્યું કે એક કાયદો દસ્તાવેજનું સંચાલન કરે છે, જ્યારે બીજો કાનૂની સ્થિતિનું સંચાલન કરે છે. નાગરિકતા અને પાસપોર્ટ વચ્ચેના સૌથી મોટા તફાવત પર પ્રકાશ પાડતાં રાવે કહ્યું કે પાસપોર્ટ હંમેશા સરકારની મિલકત હોય છે અને તેને ગમે ત્યારે જપ્ત કરી શકાય છે, જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ સ્વેચ્છાએ તેનો ત્યાગ ન કરે ત્યાં સુધી તેની નાગરિકતા આટલી સરળતાથી છીનવી શકાતી નથી. રાવના મતે પાસપોર્ટનો મુખ્ય હેતુ ફક્ત મુસાફરી કરતી વખતે નાગરિકના અધિકારોનું રક્ષણ કરવાનો અને વિદેશી ઇમિગ્રેશનને પ્રમાણિત કરવાનો છે કે ધારક તે વ્યક્તિ છે જેનો તે દાવો કરે છે. વાતનો સાર એટલો કે જેમની પાસે જન્મ આદિના દસ્તાવેજો છે, તેમણે પોતાની નાગરિકતા પુરવાર કરવાની જરૂર નથી. જેમની પાસે દસ્તાવેજો ન હોય તેમણે કાયદાનો સહારો લેવો જોઈએ.

- આ લેખમાં પ્રગટ થયેલાં વિચારો લેખકનાં પોતાના છે.

ભારતીય કાયદો (નાગરિકતા અધિનિયમ, ૧૯૫૫) એવું એક પણ ડિજિટલ કાર્ડ અથવા સત્તાવાર દસ્તાવેજ પ્રદાન કરતું નથી, જે વ્યક્તિની નાગરિકતા તાત્કાલિક સાબિત કરી શકે

એસટી કર્મચારીઓનું મોંઘવારી ભથ્થું 55 ટકાથી વધારી 58 ટકા કરાયું

એસટી નિગમના 40 હજાર કર્મચારીઓને લાભ મળશે, સરકાર પર 24 કરોડનો બોજો પડશે

અમદાવાદઃ રાજ્ય સરકારે ગુજરાત રાજ્ય માર્ગ વાહન વ્યવહાર નિગમના કર્મચારીઓ માટે મોંઘવારી ભથ્થામાં 3 ટકાનો વધારો કરવાનો નિર્ણય લીધો છે. હવે એસટી કર્મચારીઓને 55 ટકાના બદલે 58 ટકા મોંઘવારી ભથ્થું (DA) મળશે. સરકારના આ નિર્ણયથી નિગમના આશરે 40 હજાર કર્મચારીઓને લાભ મળશે અને તેમને કુલ રૂ. 24 કરોડથી વધુનો આર્થિક ફાયદો થશે. આ માહિતી નાયબ મુખ્યમંત્રી હર્ષ સંઘવીએ સોશિયલ મીડિયા મારફતે આપી હતી.

ગુજરાત રાજ્ય માર્ગ વાહન વ્યવહાર નિગમ (GSRTC)ના કર્મચારીઓ માટે મોંઘવારી ભથ્થામાં 3 ટકાનો વધારો કરવાના નિર્ણયની જાહેરાત રાજ્યના નાયબ મુખ્યમંત્રી હર્ષ સંઘવીએ સોશિયલ મીડિયા મારફતે કરતા જણાવ્યું કે એસટી નિગમના કર્મચારીઓના હિતમાં આ મહત્વપૂર્ણ નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે. મોંઘવારી ભથ્થામાં 3 ટકાનો વધારો કરવામાં આવ્યો છે અને આ અંગેના વિગતવાર આદેશો ટૂંક સમયમાં જાહેર કરવામાં આવશે. ગુજરાત એસટી નિગમમાં ડ્રાઈવર, કંડક્ટર, વર્કશોપ સહિત વિવિધ વિભાગોમાં આશરે 40 હજાર કર્મચારીઓ ફરજ બજાવે છે. રાજ્યભરમાં દરરોજ હજારો બસોનું સંચાલન કરીને લાખો મુસાફરોને પરિવહન સેવા પૂરી પાડવામાં આવે છે. એસટી નિગમની 16 ડિવિઝન દ્વારા રાજ્યની અંદર તેમજ અન્ય રાજ્યો સુધી બસ સેવા ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

ગુજરાતની રાજલ વાળા વોલીબોલ ચેમ્પિયનશિપ માટે ભારતીય ટીમની કેપ્ટન બની

ગુજરાતની ટીમમાં ગુજરાતની વધુ બે ખેલાડીઓ અર્પિતા વાઢેર અને ફોરમ કાગથરાનો સમાવેશ

ગાંધીનગરઃ ગુજરાત માટે ગૌરવની ક્ષણ સર્જાઈ છે. થાઈલેન્ડના નાખોન રાત્ચાસિમા ખાતે 1થી 7 જુલાઈ, 2026 દરમિયાન યોજાનારી 16મી AVC એશિયન વિમેન્સ અંડર-18 વોલીબોલ ચેમ્પિયનશિપ માટે ગુજરાતની 16 વર્ષીય ખેલાડી રાજલ વાળાની ભારતીય અંડર-18 મહિલા વોલીબોલ ટીમના કેપ્ટન તરીકે પસંદગી કરવામાં આવી છે. આ સાથે ભારતની ટીમમાં ગુજરાતની વધુ બે ખેલાડીઓ અર્પિતા વાઢેર અને ફોરમ કાગથરાનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. ભારતીય ટીમમાં ગુજરાતની ત્રણ ખેલાડીઓની પસંદગી રાજ્યના રમતગમત ક્ષેત્ર માટે મહત્વપૂર્ણ સિદ્ધિ માનવામાં આવી રહી છે. ત્રણેય ખેલાડીઓ સ્પોર્ટ્સ ઓથોરિટી ઓફ ગુજરાત સંચાલિત નડિયાદ સ્થિત હાઈ પર્ફોર્મન્સ સેન્ટરમાં તાલીમ મેળવી રહી છે. આ કેન્દ્ર છેલ્લા કેટલાક વર્ષોથી આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાના ખેલાડીઓ તૈયાર કરવામાં મહત્વપૂર્ણ યોગદાન આપી રહ્યું છે.

ગીર સોમનાથ જિલ્લાના કોડીનાર તાલુકાના સરખડી ગામની રહેવાસી રાજલ વાળા એશિયાની મજબૂત યુવા ટીમો સામે ભારતીય ટીમનું નેતૃત્વ કરશે. જ્યારે ગીર સોમનાથ જિલ્લાના સુત્રાપાડા તાલુકાના વાવડી ગામની 17 વર્ષીય અર્પિતા વાઢેર અને અમરેલી જિલ્લાની 17 વર્ષીય ફોરમ કાગથરા પણ ભારતીય ટીમમાં સ્થાન મેળવી ગુજરાતનું ગૌરવ વધારશે.

દેશને પાક વીમો, એકમાત્ર ગુજરાતને કેમ નહીં? કોંગ્રેસ

કેન્દ્ર સરકારની વારંવારની વિનંતી છતાં યોજના શા માટે અમલમાં મૂકવામાં આવી નથીઃ શક્તિસિંહ ગોહિલ

અમદાવાદઃ સમગ્ર દેશમાં ખેડૂતોને કેન્દ્ર સરકારની પ્રધાનમંત્રી ફસલ વીમા યોજના (PMFBY)નો લાભ મળી રહ્યો છે, પરંતુ ગુજરાત એકમાત્ર રાજ્ય છે જ્યાં વર્ષ 2019-20થી આ યોજના અમલમાં નથી. કેન્દ્રીય કૃષિ મંત્રી દ્વારા ગુજરાતના મુખ્યમંત્રીને લખાયેલા પત્રોની નકલો જાહેર કરીને રાજ્ય સરકારને ખેડૂતોના હિતો સાથે અન્યાય કરવાનો આરોપ કોંગ્રેસના રાષ્ટ્રીય પ્રવક્તા શક્તિસિંહ ગોહિલે લગાવ્યો હતો.શક્તિસિંહ ગોહિલે જણાવ્યું હતું કે, 5 ડિસેમ્બર, 2025ના રોજ રાજ્યસભામાં ગુજરાતમાં કમોસમી વરસાદ અને અતિવૃષ્ટિના કારણે ખેડૂતોને થયેલા ભારે નુકસાનનો મુદ્દો ઉઠાવ્યો હતો. તેના જવાબમાં કેન્દ્ર સરકારે લેખિતમાં જણાવ્યું હતું કે ગુજરાત સરકારે વર્ષ 2019-20થી પ્રધાનમંત્રી ફસલ વીમા યોજના સ્વીકારી નથી. પરિણામે કેન્દ્ર સરકાર આ યોજના હેઠળ ગુજરાતના ખેડૂતોને વળતર આપી શકતી નથી. કેન્દ્રીય કૃષિ મંત્રીએ 25 નવેમ્બર, 2025ના રોજ ગુજરાતના મુખ્યમંત્રીને પત્ર લખીને રાજ્યમાં તાત્કાલિક PMFBY અમલમાં મૂકવા અનુરોધ કર્યો હતો. પત્રમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો કે દેશના લગભગ તમામ રાજ્યોમાં આ યોજના અમલમાં છે અને કુદરતી આફતો, કમોસમી વરસાદ તથા અતિવૃષ્ટિના સમયમાં ખેડૂતોને આ યોજનાથી નોંધપાત્ર આર્થિક સહાય મળે છે. જો ગુજરાત સરકારે આ યોજના સ્વીકારી હોત તો ગત વર્ષે કુદરતી આફતના કારણે ખેડૂતોને થયેલા કરોડો રૂપિયાના નુકસાન સામે સંપૂર્ણ વળતર મળી શક્યું હોત.

BUSINESS મિત્ર

IT શેરોની નબળાઈથી સેન્સેક્સ તૂટ્યો

નિફ્ટી એક્સપાયરીના પગલે શેરબજારમાં વોલેટાલિટી રહી

શેરબજાર લાલ નિશાનમાં છતાં સ્મોલકેપ શેરોની આગેવાનીએ રોકાણકારોએ રૂ. 1.86 લાખ કરોડની કમાણી કરી

વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી

અમદાવાદ, તા. 29: ભારતીય શેરબજાર સેન્સેક્સ અને નિફ્ટી લાલ નિશાનમાં બંધ રહ્યા હતા. જે પ્રારંભિક સુધારો ગુમાવી દીધો હતો. આજે સેન્સેક્સ 700 પોઇન્ટથી વધુ તુટી ગયો હતો, જ્યારે નિફ્ટી 24850 પોઇન્ટ આવી ગયો હતો. જોકે, સ્મોલકેપ શેરોએ બજારને એવી રીતે હેન્ડલ કર્યુ હતું કે રોકાણકારોની સંપત્તિમાં વધારો થયો હતો. બ્રોડર લેવલ પર થોડું અલગ વાતાવરણ હતું અને મિડકેપ અને સ્મોલકેપ શેરોમાં સુધારો જોવાયો હતો. જેથી રોકાણકારોએ રૂ. 1.86 લાખ કરોડની કમાણી કરી હતી.

દોહામાં યુએસ અને ઈરાન વાટાઘાટોની આસપાસની અનિશ્ચિતતા રહી હતી. આ ઉપરાંત, આઈટી શેરોની નબાઈએ રોકાણકારોની સેન્ટિમેન્ટ પર ભાર મુક્યો હતો. રોકાણકારોએ આગામી જુન કવાર્ટરની કમાણી સીઝન પર ધ્યાનકેન્દ્રિત કર્યુ હતું. જોકે, એનએસઈ મંથલી એકસપાયરીના કારણે વોલેટાલિટી રહી હતી.

વૈશ્વિક તણાવ રહેતા બ્રેન્ટ ક્રુડ 0.51 ટકા વધીને 74.29 ડોલર પ્રતિ બેરલ વધ્યા હતા. જ્યારે ડોલર સામે રૂપિયો નીચા સ્તર પર બંધ રહ્યો હતો. આ દરમ્યાન આઈઆઈપીના ઝડપી અંદાજ અનુસાર મે મહિનામાં ઔદ્યોગિક ઉત્પાદન 5.1 ટકા સુધી પહોંચી ગયું હતું. જે એપ્રિલમાં 4.9 ટકા રહ્યું હતું.

નિફ્ટી આઈટી ઈન્ડેક્સ 2.73 ટકા ઘટ્યો હતો, જેમાં એલટીઆઈએમ, ટીસીએસ, ઈન્ફોસીસ, વિપ્રો, એચસીએલ ટેકનો, ટેક મહિન્દ્રા, એમફાસીસ, કોફોર્જ અને ઓરેકલ ફાઈ. સર્વિસસ સોફ્ટવેર ઘટ્યો હતો.

સેકટર વાઈઝ જોઈએ તો આઈટી શેરોમાં દબાણ રહ્યું હતું. અને સેન્સેક્સના ત્રીજા અગ્રણી આઈટી શેરો લાલ નિશાનમાં બંધ રહ્યા હતા. જોકે, રિયલ્ટી સેકટરમાં સુધારો જવાયો હતો. નિફ્ટી ઓટો ગ્રીન ઝોનમાં બંધ રહ્યો છે, જે અડધા ટકાથી વધુના ઘટાડાથી રિકવર થયો હતો.

બીએસઈ સેન્સેક્સ 249.70 પોઈન્ટ એટલે કે 0.33 ટકા ઘટીને 76478.67 પોઈન્ટના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા. આજે ઈન્ટ્રાડેમાં સેન્સેક્સ 77037 પોઈન્ટ સુધી ઉછળ્યો હતો, જ્યારે નીચામાં 76329 પોઈન્ટ સુધી ઘટ્યો હતો. આજે ઈન્ટ્રાડેમાં નિફ્ટી 24035 પોઈન્ટ સુધી ઉછળી હતી, જ્યારે નીચામાં 23829 પોઈન્ટ સુધી ઘટી હતી. બેન્ક નિફ્ટી 184.45 પોઈન્ટ એટલે કે 0.32 ટકા ઘટીને 57542.90 પોઈન્ટના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા.

બીએસઈ ખાતે રેઈનબો ચીલ્ડ્રન્સ મેડિકેરમાં 48.56 ગણા, કેપ્રી ગ્લોબલમાં 6.6 ગણા, કેનફિન હોમ્સમાં 4.7 ગણા, આઈશર મોટર્સમાં 2.31 ગણા અને ઓલા ઈલે.માં 1.93 ગણા કામકાજ નોંધાયા છે. એનએસઈ ખાતે કેઈસી ઈન્ટરનેશનલમાં 6.09 ગણા, કેન ફિન હોમ્સમાં 6 ગણા, વિજયા ડાયગ્નોસ્ટીકમાં 4.64 ગણા, વ્હલપુર્લ ઈન્ડિયામાં 4.18 ગણા, અને ઓલા ઈલે.માં 4.11 ગણા કામકાજ નોધાયા છે.

બ્રોડર માર્કેટમાં સુધારો રહ્યો હતો. જોકે, ફ્રન્ટલાઈન શેરોને પાછળ છોડી દીધા હતા. બીએસઈ મિડકેપ ઈન્ડેક્સ 0.45 ટકા અને સ્મોલકેપ ઈન્ડેક્સ 0.51 ટકા સુધારો જોવાયો હતો. માર્કેટ બ્રેડથ પોઝિટિવ રહ્યા હતા. બીએસઈ 2349 શેરો વધ્યા હતા, જ્યારે 1884 શેરો ઘટ્યા હતા, જ્યારે 195 શેરો યથાવત રહ્યા હતા.

વૈશ્વિક સ્તરે યુએસ ડાઉ ફ્યુચર્સ 105 પોઈન્ટ સુધારા સાથે ચાલી રહ્યો છે. જેનાથી યુએસ શેરો માટે સકારાત્મક શરૂઆતનો સંકેત આપે છે. રોકાણકારોએ આર્થિક ડેટાના ભારે સ્લેટ અને વૈશ્વિક મધ્યસ્થ બેન્કના અધિકારીઓના હાઈ પ્રોફાઈલ નિવેદનથી યુરોપિયનબજારો સુધારા સાથે આગળ વધ્યા હતા. બ્રિટનનું અર્થતંત્ર 2026ના પ્રથમ કવાર્ટરમાં મજબૂત ગતિએ વિસ્તર્યુ હતું. સત્તાવાર આંકડાએ પુષ્ટિ કરી હતી. જોકે, યુએસ અને ઈરાન સંઘર્ષની સંપુર્ણ અસર અર્થતંત્રમાં ફિલ્ટર થવાનું શરૂ થાય તે પહેલાં જ ઘરો દબાણ હેઠળ રહ્ય હતા. જ્યારે મોટા ભાગના એશિયન બજારો ઉંચા બંધ થયા હતા. જ્યારે ચાઈનીઝ બજારો અપેક્ષિત કરતા મજબૂત બિઝનેસ એક્ટિવિટી ડેટા દ્વારા ઉત્સાહિત થયા હતા, જ્યારે ટેકનોલોજી શેરોમાં મજબૂતા લાભો બીજા કવાર્ટર માટે પ્રાદેશિક બોર્સને ટ્રેક પર મુકે છે.

યુરોપિયન બજારોમાં એફટીએસઈ 1.11 ટકા, કેક 0.52 ટકા અને ડેક્સ 1.61 ટકા સુધારા સાથે ચાલી રહ્યા છે. જ્યારે એશિયન બજારોમાં નીક્કી 1.33 ટકા, તાઈવાન 2.44 ટકા, કોસ્પી 0.97 ટકા, શાંઘાઈ 0.50 ટકા સુધારા સાથે બંધ રહ્યા હતા. જ્યારે સ્ટ્રેઈટસ 0.74 ટકા, હેંગસેંગ 0.64 ટકા અને જકાર્તા 3.15 ટકા ઘટ્યા હતા.

રૂપિયો વધુ 11 પૈસા ઘટ્યો

કરન્સી બજારમાં ડોલરમાં મજબૂતાઇ આગળ વધી હતી. ક્રુડ ઓઇલના ભાવ વધ્યા હોવાથી ડોલરમાં મજબૂતાઇ જોવાઇ હતી. કરન્સી બજારમાં ડોલરની સામે રૂપિયો 11 પૈસા તૂટીને 94.66ના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા. જ્યારે ગત સેશનમાં ડોલરની સામે રૂપિયો 94.55ના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા. અન્ય કરન્સીઓમાં યુરો 107.56, પાઉન્ડ 1224.55, કેનેડિયન ડોલર 66.66, ઓસ્ટ્રેલિયન ડોલર 65.31, જાપાનીઝ યેન 0.5829 અને સીંગાપોર ડોલર 73.37ના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા.

ફોરેક્સ બજાર

ડોલર	94.66 રૂ.
યુરો	107.56 રૂ.
પાઉન્ડ	124.55 રૂ.
યેન	0.5829 રૂ.

સેન્સેક્સ	-249.70	76478.67
નિફ્ટી	-80.50	23865.755
બેન્ક નિફ્ટી	-184.45	57542.90

નિફ્ટી

ટોપ ગેઇનર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
મારૂતિ સુઝુકી	5.24	14115.00
ટાઇટન કંપની	2.96	4404.00
અદાણી એન્ટર	2.48	3036.00
બજાજ ફાઇનાન્સ	2.31	1004.75
ટીએમપીવી	2.07	352.20

ટોપ લુઝર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
આઇસર મોટર	4.75	7073.50
ઇન્ફોસીસ	3.50	1000.40
ટાટા કન્ઝ્યુમર	3.34	1075.60
ટીસીએસ	3.17	2031.50
વિપ્રો	2.90	170.39

સેન્સેક્સ

ટોપ ગેઇનર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
મારૂતિ સુઝુકી	5.14	14119.75
ટાઇટન કંપની	2.93	4405.30
બજાજ ફાઇનાન્સ	2.22	1004.75
ઇટર્નલ	2.06	264.65
અદાણી પોર્ટસ	1.89	1810.20

ટોપ લુઝર્સ

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
ઇન્ફોસીસ	3.49	1000.60
ટીસીએસ	3.00	2034.05
એચસીએલ ટેકનો	2.82	1072.00
ટેક મહિન્દ્રા	2.08	1405.20
આઇટીસી	1.31	287.00

સોના-ચાંદી સુરત

(ટેક્ષ સહિત)

સટાન્ડર્ડ સોનું	૧૪૫૮૦૦
તેજાબી સોનું	૧૪૫૭૧૦
દાગીના-૨૨ કેરેટ	૧૩૮૫૧૦
દાગીના-બીએસઆઈ હોલમાર્ક	૧૪૨૮૮૦
સોનાનાં બિસ્કીટ	૧૪૫૮૦૦૦
ચાંદી (૯૯૯)	૨૩૨૫૦૦
ચાંદી સિક્કા	૨૩૪૦૦૦

તેલ બજાર સુરત

૧૫ કિલોના ભાવ

સીંગતેલ (૧૫ કિ.)	૨૯૫૦	કોપરેલ	૪૭૦૦
સીંગતેલ (૧૫ લિ.)	૨૭૦૦	વનસ્પતિ ઘી	૨૬૨૦
સીંગતેલ (૫ લી)	૯૨૦	સનફ્લાવર	૨૫૮૦
કપાસીયા (૧૫ કિ.)	૨૭૭૦	તલતેલ	૪૭૦૦
કપાસીયા (૧૫ લિ.)	૨૫૨૦	દિવેલ	૨૪૮૦
કપાસીયા (૫ લિ.)	૮૮૦	મકાઇ તેલ	૨૬૦૦
સરસીયું તેલ	૨૯૦૦		

જથ્થાબંધ ખાંડબજાર

પ્રતિ ક્વિન્ટલ ભાવ (રૂા.)

મહારાષ્ટ્ર	
એમ-30 (ભરવાલાયક)	૪૫૦૦
એમ-30	૪૪૫૦
એસ-30	૪૪૦૦
ગુજરાત	
એમ-30	૪૩૫૦
એસ-30	૪૩૦૦

વરસાદની ખાધ વધતા ખરીફ વાવણીમાં 22 ટકાથી વધુનો ઘટાડો

વરસાદની ૪૩% ખાધ અને જળાશયોના તળિયા દેખાતા કપાસ, ચોખા અને તેલીબિયાંના વાવેતરને ફટકો

મુંબઈ, તા. 30ઃ શમાં ચોમાસાની અસમાન પ્રગતિ અને વરસાદની વધતી ખાધને કારણે ખરીફ પાકની વાવણી પર ગંભીર અસર પડી છે. ૨૯ જૂન સુધીમાં વરસાદની ખાધ ૪૩% ની ઊંચી સપાટીએ પહોંચી છે, જેના લીધે દેશના ૨૯% ભાગમાં ભારે અછત વર્તાઈ રહી છે. આ નબળા ચોમાસા અને જળાશયોના નીચા સ્તરને કારણે ૨૫ જૂન સુધીમાં દેશમાં ખરીફ વાવણી ગયા વર્ષના સમાન ગાળાની સરખામણીએ ૨૨.૭% ઘટી ગઈ છે.

ચાલુ વર્ષે ખરીફ પાક હેઠળનો કુલ વિસ્તાર ઘટીને ૧૮૨.૭૨ લાખ હેક્ટર રહ્યો છે, જે ગયા વર્ષે ૨૩૬.૪૬ લાખ હેક્ટર હતો. આમ, સીધો ૫૩.૭૪ લાખ હેક્ટરનો મોટો ઘટાડો નોંધાયો છે. જો જુલાઈમાં પણ વરસાદ નબળો રહેશે, તો પાક ઉત્પાદન ઘટવાની સાથે ગ્રામીણ આવક અને ખાદ્ય ફુગાવો (ખાસ કરીને કઠોળ અને ખાદ્ય તેલ) વધવાની ચિંતા છે.

મુખ્ય પાકોની સ્થિતિ અને જળાશયોનું સંકટ

પાક વાવેતરમાં મોટું ગાબડુંઃ સૌથી વધુ તેલીબિયાંનું વાવેતર ૧૯.૪૨ લાખ હેક્ટર ઘટ્યું છે, જેમાં સોયાબીન અને મગફળીને મોટો ફટકો પડ્યો છે. આ સિવાય કપાસનું વાવેતર ૧૫.૭૦ લાખ હેક્ટર અને ચોખા (ડાંગર) નું વાવેતર ૮.૬૫ લાખ હેક્ટર ઘટ્યું છે. કઠોળમાં તુવેર અને અડદના વાવેતરને પણ અસર થઈ છે.

જળાશયોની ચિંતાજનક સ્થિતિઃ દેશના ૧૬૬ મુખ્ય જળાશયોમાં પાણીનો સંગ્રહ ક્ષમતાના માત્ર ૨૬.૪% જ છે, જે ગયા વર્ષે ૩૬% હતો. ખાસ કરીને ખરીફ ખેતી માટે મહત્વના ગણાતા દક્ષિણ ભારતમાં સ્થિતિ વધુ ગંભીર છે. કર્ણાટકના જળાશયો માત્ર ૧૪.૭% અને તમિલનાડુના ૩૪.૩% જ ભરાયા છે, જેના કારણે સિંચાઈ આધારિત ખેતી હવે સંપૂર્ણપણે વરસાદ પર નિર્ભર બની ગઈ છે.

હેલ્થ ઈન્સ્યોરન્સ સસ્તા બનાવવાની તૈયારી

નવું માળખું જાન્યુઆરીથી લાગુ કરાશે

મુંબઈ, તા. 30ઃ જાન્યુઆરી મહિનાથી વીમા ક્ષેત્રે ધરખમ સુધારા લાગુ કરવા માટેનો રોડમેપ તૈયાર થઈ રહ્યો છે. જેમાં સસ્તા અને સારા હેલ્થ ઈન્સ્યોરન્સ લાગુ કરાશે. વધી રહેલા મેડિકલ ખર્ચ સૌથી મોટી સમસ્યા છે. આથી, IRDAI ખાસકરીને હેલ્થ ઈન્સ્યોરન્સ સસ્તો કરવા તરફ આગળ વધી રહી છે. ઈન્સ્યોરન્સ ડિસ્ટ્રિબ્યુશન ક્ષેત્રે સુધારા અંગેનું ચર્ચા પત્ર જુલાઈમાં જાહેર કરાશે. ચર્ચા પત્ર રજૂ કર્યા પછી ત્રણથી ચાર મહિનાનો ટ્રાન્ઝિટ શક્ય છે.

IRDAIના ચેરમેન અજય સેઠે જણાવ્યું કે, સરકાર દેશમાં વીમા ક્ષેત્રના વ્યાપને વિસ્તૃત કરવા અને તેને મજબૂત બનાવવા પર સતત ધ્યાન કેન્દ્રિત કરી રહી છે.

સરકાર વીમા ક્ષેત્રને સુધારવા અને તેને દરેક માટે સુલભ બનાવવા માટે સતત કામ કરી રહી છે. નવું માળખું જાન્યુઆરીથી લાગુ કરાશે.

આરોગ્ય વીમા ક્ષેત્રને સુધારવા માટે પ્રયાસો કરવામાં આવશે. આમાં વિતરણ ખર્ચ ઘટાડવાનો અને પ્રીમિયમ ઘટાડવાનો સમાવેશ થશે. તબીબી ફુગાવો એક મોટો પડકાર છે. હોસ્પિટલો અને વીમા કંપનીઓમાં કાર્યકારી જૂથો સતત આ મુદ્દાઓ પર ધ્યાન આપી રહ્યા છે. પોષણક્ષમ માનક આરોગ્ય ઉત્પાદનો પણ વિકસાવવામાં આવી રહ્યા છે.

IRDAIના ચેરમેન અજય સેઠે જણાવ્યું હતું કે સરકાર મોટર થર્ડ પાર્ટી પ્રીમિયમમાં સુધારો કરવાનું પણ વિચારી રહી છે. હાલમાં તૃતીય-પક્ષ પ્રીમિયમમાં નોંધપાત્ર વધારો કરવાની કોઈ જરૂર નથી. તેથી, પ્રીમિયમમાં સુધારો એક્ચ્યુરિયલ મૂલ્યાંકન પર આધારિત હશે. અહીં પણ, દરેક ગ્રાહકના હિતોને ધ્યાનમાં રાખીને નિર્ણયો લેવામાં આવશે.

યાર્ન બજાર સુરત (GST સાથેના ભાવ) — નરેશ / મુકેશ ઘીવાળા ૩૫૧૬૪૪૬ - ૨૫૯૯૯૭૪

પ્રફુલ/સાલાસર/કેપલોન	**રૂા.**	૭૫/૩૬ ''	૧૩૩.૫	-----	---
૩૦/૨૪ બ્રાઇટ	૨૬૮	૫૦/૩૬ ''	૧૪૪	૮૦/૭૨ બ્લેક રોટો	૧૫૧
૩૦/૩૬ એફડી	૨૭૫	૫૦/૪૮ SD/ક્રેપ	૨૪૬	**ગાર્ડન**	
લોકલ		**RIL રિલાયન્સ**		૪૯/૨૪ એફડીવાય	૧૪૧
૬૨/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૪૪	૯૦/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૪૦	૩૦/૧૪ ક્રિમ્પ	૧૯૫
૬૮/૩૬	૧૪૨	૧૧૪.૧૩ રોટો	---	૬૨ ક્રિમ્પ	૧૪૬
૭૨/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૪૦	૧૦૦ ટેક્ષ	૧૩૯	૬૮ ક્રિમ્પ	૧૪૪
૯૦/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૩૮	**વેલનોન** (જીએસટી સાથે)		૭૨ ક્રિમ્પ	૧૪૨
૮૪/૪૮ ક્રિમ્પ	૧૩૯	૮૦/૭૨ રોટો	૧૪૩	૭૫ ક્રિમ્પ	૧૪૧
૩૦/૧૪ ક્રિમ્પ		૮૦/૭૨ ફોલ્ડર	૧૫૧	૮૦ ક્રિમ્પ	૧૩૯
૮૦/૭૨ રોટો.	૧૪૨	૧૬૦ ડીસ્કેટ	૧૫૧	૮૦/૭૨ રોટો	૧૪૩.૫
૮૦/૩૬ રોટો.	૧૪૩	---	---	૩૦/૨૪ બ્રાઇટ	---
૧૫૦/૪૮બ્રાઇટ	૧૩૯	૮૦/૧૦૮ ''	૧૪૪	૩૦/૩૬ એફડી	---
				TPM	૧૪૨.૫